

**VÝROČNÁ SPRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODÁRENÍ
NEZISKOVEJ ORGANIZÁCIE TROJLÍSTOK**

ZA ROK 2024

Organizácia: Trojlistok, n. o.

IČO: 45738751

DIČ: 2023551871

Sídlo: Kotrádova 2, Prešov

 TROJLÍSTOK, n.o.
Celostný manažment pomoci závislým osobám
Kotrádova 2, 080 01 Prešov
Prev.: Konštantínova 3
IČO: 45 738 751
Kontakt: 051/7754479 0948 078 997

Spracovala: 15. júla 2025

doc. PhDr. Denisa Šoltésová, PhD.

riaditeľka, štatutárna zástupkyňa Trojlistok, n.o.

OBSAH

1	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NEZISKOVEJ ORGANIZÁCIE TROJLÍSTOK	2
2	ODBORNÁ ČINNOSŤ VYKONÁVANÁ V ROKU 2024	3
	2.1 Zabezpečenie odbornej činnosti organizácie v roku 2024	3
	2.2 Cieľové skupiny organizácie	5
3	FINANCOVANIE ČINNOSTI ORGANIZÁCIE V ROKU 2024	9
	3.1 Ročná účtovná závierka	10
4	PREDPOKLADANÝ BUDÚCI VÝVOJ ČINNOSTI ORGANIZÁCIE	10
5	ZHODNOTENIE PRÍNOSOV ODBORNEJ ČINNOSTI V ROKU 2024	12
	Príloha č. 1 – Dlhodobá klientela služieb poskytovaných organizáciou v roku 2024	13

1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NEZISKOVEJ ORGANIZÁCIÍ TROJLÍSTOK

Nezisková organizácia Trojlistok, Kotrádova 2, 080 01 Prešov (ďalej len „organizácia“), bola zriadená PhDr. Mgr. Gabrielou Šostákovou. Poskytuje všeobecne prospešné služby podľa § 11, ods. 1) zákona č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby. Predmet jej činnosti a orgány organizácie sa v roku 2024 nemenili. Riaditeľkou a štatutárnou zástupkyňou organizácie bola doc. PhDr. Denisa Šoltésová, PhD., predsedníčkou Správnej rady PhDr. Mgr. Gabriela Šostáková, revízorom M. Šosták. Organizácia vykonávala sociálne služby a opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately:

- **základné a špecializované sociálne poradenstvo**, podľa § 19 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, na základe rozhodnutia MPSVaR SR o udelení akreditácie č. s. 6408/2015-M_OSS a č. z. 9450/2015 zo dňa 24. februára 2015 a na rozhodnutia o predĺžení akreditácie č. s. 6915/2018-M_OSS zo dňa 28. februára 2018 (a následne predĺžená rozhodnutím MPSVaR SR zo dňa 10. februára 2021 predĺžená o päť rokov);
- **terénnu sociálnu službu krízovej intervencie**, podľa § 24a zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, na základe registrácie Prešovského samosprávneho kraja od 1. októbra 2014 na dobu neurčitú;
- **opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately**, podľa § 10 a § 11, ods. 1, písm. c) zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v prípade § 11 na základe rozhodnutia MPSVaR SR o udelení akreditácie pod číslom 11641/2017-M_OSSODRAK zo dňa 6. júla 2017 a jej predĺženia č. sp 11864/2019-M_OAK, č. z.: 24251/2019 a na základe rozhodnutia č. 15766/2022-M_OAK, č.z.: 39465/2022 zo dňa 29. apríla 2022;
- **opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v Centre pre deti a rodiny Zmena**, za účelom podľa § 45 ods. 1 písm. b) a c) (a to opatrenia podľa § 11 ods. 3 písm. b) bod 2 až 4 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov) na základe rozhodnutia MPSVaR SR o udelení akreditácie č. spisu 17557/2019-M_OAK, č. záznamu 50298/2019 (od 25.4.2023 aj pre územie okresu Košice I v súlade s rozhodnutím AK MPSVaR).

Zodpovednou zástupkyňou pre výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, vrátane Centra pre deti a rodiny Zmena, bola v roku 2024 doc. PhDr. Denisa Šoltésová, PhD., pre oblasť špecializovaného sociálneho poradenstva PhDr. Mgr. Gabriela Šostáková.

Odbornú činnosť organizácia vykonáva v priestoroch na Konštantínovej ulici č. 3 v Prešove a na Stöcklovej ulici č. 9 v Bardejove.

2 ODBORNÁ ČINNOSŤ VYKONÁVANÁ V ROKU 2024

Činnosť organizácie je tvorená intervenčnými, preventívno-intervenčnými a osvetovými aktivitami smerom k osobám so závislostným správaním a závislosťou, ich blízkym a smerom ku komunite a verejnosti. Konkrétne ide o poskytovanie sociálnych služieb a vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v kontexte **prevencie, predliečebného poradenstva a následnej starostlivosti** pre ľudí so závislostným správaním a závislosťou a ich blízkym v mestách a obciach Prešovského kraja a okresu Košice I.

2.1 Zabezpečenie odbornej činnosti organizácie v roku 2024

V rámci výkonu sociálnych služieb organizácia poskytuje **základné a špecializované sociálne poradenstvo** podľa § 19 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, na základe platnej akreditácie a v súlade s autorským trojfázovým programom ambulantnou formou v prevádzke v Prešove aj v prevádzke v Bardejove. V roku 2024 organizácia vykonala celkom 7860 hodín špecializovaného poradenstva zabezpečeného celkovo 8 poradcami.

Terénnu sociálnu službu krízovej intervencie, podľa § 24a zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, poskytovala organizácia v rozsahu 2440 hodín pre obyvateľov mesta Prešov a v rozsahu 670 hodín pre obyvateľov mesta Bardejov. Terénna sociálna služba krízovej intervencie je zásadnou pomocou osobám a rodinám v kríze a práca na stabilizácii klienta (či už jednotlivca, alebo rodiny) je jedným z najdôležitejších faktorov celkovej efektivity pomoci klientele a bez jej zaistenia sa rapídne znižujú možnosti reálnej pomoci.

Výkon **opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v Centre pre deti a rodiny Zmena** (podľa § 45 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov) sa každoročne stáva významnejšou a rozsiahlejšou odbornou činnosťou organizácie, a to nielen posilňovaním tzv. hodinovej dotácie (v roku 2024 bolo poskytnutých celkovo 1286 hodín pre celkovo 41 rodín), ale aj kontinuálnym každoročným navšňovaním počtu rodín a klientov, pre ktorých sú tieto opatrenia vykonávané.

Všetky uvedené odborné činnosti sú konkrétnejšie popísané v časti 2.2 tejto správy so špecifickým zameraním na cieľové skupiny organizácie.

Preventívne aktivity realizovala organizácia v roku 2024 najmä v autorských programoch *Slobodne o ne/závislosti* a *T/Akí sme!?*, v programe *Zdravý návrat* (určený pre osoby vo výkone trestu odňatia slobody), v programe *Rodičom som navždy...* (pre rodičov z rodín s výskytom závislostného správania, v rámci cyklu seminárov v apríli 2024) a v programe *Ako to zvládnuť, keď...* (určený pre odborníkov a odborničky pomáhajúcich profesií).

Celkovo bolo realizovaných 42 preventívnych a vzdelávacích podujatí pre spolu 808 zúčastnených, z toho pre žiakov základných a študentov stredných škôl 31 stretnutí, pre učiteľov, vychovávateľov a podporné tímy v školách celkovo 6 stretnutí – vrátane účasti na metodickom dni (pre 168 osôb), 2 stretnutia pre odborníkov a odborničky (v Bardejove 2. decembra 2024 a v Prešove dňa 21. októbra 2024), 1 stretnutie pre rodičov, pre prijímateľov

iných sociálnych služieb 2 stretnutia (pre 13 osôb) a pre osoby vo výkone trestu odňatia slobody celkovo 4 stretnutia (pre 65 účastníkov). Súčasťou práce s odbornou verejnosťou bola aj prezentácia na tému sebaopoškodzovania detí v rámci *Metodického dňa 2024*, organizovaného pre pedagógov prešovských základných škôl (27. marca 2024, organizované Oddelením školstva, mládeže a Školského úradu pri Mestskom úrade Prešov v spolupráci s Národným inštitútom vzdelávania a mládeže v Prešove) a aktívna účasť riaditeľky organizácie na *Pracovnom stretnutí riaditeľov a riaditeľiek základných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Prešov a podporných tímov na školách* (dňa 16. februára 2024 organizovaného Mestom Prešov – Odborom školstva, kultúry a cestovného ruchu). Činnosť organizácie bola taktiež prezentovaná v rámci *Prešovského dňa neziskoviek* (16. mája 2024, organizovaného Mestom Prešov v spolupráci s organizáciou UNICEF a Prešovským dobrovoľníckym centrom).

Odborná činnosť organizácie, v rámci diseminácie poznania aj v rámci preventívnych a osvetových aktivít, bola prezentovaná aj na konferencii *Prednohorské dni* (v dňoch 12. a 13. septembra 2024 Odborným liečebným ústavom psychiatrickým, n.o.), a to aktívnym vystúpením riaditeľky organizácie na tému *Má sociálna práca vôbec čo ponúknuť? Alebo o celostom modeli závislosti*, a na *17. slovenskej a 63. česko-slovenskej AT konferencii* (26. – 29. septembra 2024 v Dolnom Kubíne, organizovaná Sekciou medicíny závislostí Slovenskej psychiatrickej spoločnosti SLS) taktiež aktívnym vystúpením riaditeľky organizácie na tému *Sociálna práca s rodinami s výskytom závislostného správania a závislosti v kontexte sociálnoprávnej ochrany detí*. Odborná činnosť organizácie bola 8. marca 2024 ocenená v rámci Multidisciplinárneho pracovného stretnutia v rámci Národného projektu Podpora ochrany detí pred násilím, kedy bol organizácii udelený d'akovný list za profesionálny prínos a aktívnu podporu multidisciplinárnej spolupráce pri realizácii daného projektu.

V rámci projektu *Únik zo (spolu)závislosti*, končiaceho v roku 2024, v ktorej bol Trojlistok, n.o. dôležitým partnerom, boli dôležité verejné vystúpenia riaditeľky organizácie v rámci verejných diskusií na tému *Len som sa chcela páčiť... alebo čo majú poruchy príjmu potravy spoločné so (spolu)závislosťou* (dňa 8. februára 2024) a na tému *Hranice starostlivosti a spoluzávislosti* (17. apríla 2024) a na záverečnej konferencii v rámci projektu *Aby bolo ženy počuť* (dňa 18. apríla 2024).

Preventívno-intervenčné programy kombinujú individuálne a skupinové sociálne, sociálnoprávne a psychologické poradenstvo a starostlivosť, krízovú intervenciu, opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately realizované ambulantnou a terénnou formou. V kontexte terénnej sociálnej služby krízovej intervencie bola osobitou vyhľadávacou činnosťou v teréne pre ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii. K dispozícii sú konzultácie realizované prezenčne aj dištančne (telefonicky a prostredníctvom internetu).

Činnosť organizácie bola prezentovaná aj v časopise *Echo Trojlistka* a na odborných podujatiach, ktorých sa odborný tím zúčastnil.

Odborné kapacity v pracovnom tíme boli v roku 2024 zabezpečené celkovo šiestimi sociálnymi pracovníčkami, krízovým pracovníkom a dvoma psychologičkami (z toho jedna na skrátenej úväzok). Manažment kvality služieb je zabezpečovaný interne. Pracovný tím organizácie spĺňa kvalifikačné predpoklady na výkon zodpovedajúcich pracovných činností podľa platnej legislatívy (hlavne zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a zákona č. 219/2014 Z. z. o sociálnej práci a podmienkach na výkon niektorých odborných činností v oblasti sociálnych

vecí a rodiny a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Odborný tím v roku 2024 absolvoval individuálne a skupinové **supervízie** v súlade s plánom supervízie. Externú supervíziu zabezpečovali Mgr. A. Molčanová, Mgr. M. Špaleková, PhDr. Barbora Kuchárová, PhD. MBA, MPH. a PhDr. Ivana Medvecká.

Administratívne činnosť organizácie zabezpečuje riaditeľka, ekonómka a príp. projektové manažérky, správca webovej stránky. Na činnosti organizácia sa podieľali v roku 2024 aj osoby vykonávajúce upratovacie, ďalšie administratívne a pomocné práce (k 31.12.2024 v počte 3). Vzhľadom na potrebu zabezpečenia multidisciplinárneho prístupu organizácia aj v roku 2024 spolupracovala s ďalšími odborníkmi a odborníčkami (z oblastí právo, psychiatria, psychológia, ekonómia, grafický dizajn a spracovanie informačných a propagačných materiálov, tlačiarenské služby, služby webmasteringu), a to v rámci pracovných pomerov aj vzťahov založených dohodami (najmä administratívne, upratovacie a pomocné činnosti, správa webového sídla a sociálnych sietí).

V roku 2024 organizácia realizovala činnosť vo vzťahu k **dobrovoľníctvu**. Pozícia koordinátorky dobrovoľníctva zastupovala Mgr. Barbora Sisáková. Organizácia spolupracovala s dobrovoľníkmi a dobrovoľníčkami rôznych pomáhajúcich profesií (psychológia, sociálna práca), ale aj študujúcich na stredných a vysokých školách (v počte 5, zapojených do pomocných aktivít pri organizovaní verejných podujatí a preventívno-osvetových aktivít). Organizácia bola zapojená aj do Týždňa dobrovoľníctva, za účasti 12 záujemcov.

2.2 Ciel'ové skupiny organizácie

Ciel'ovou skupinou organizácie sú osoby so závislostným správaním (nadužívanie psychoaktívnych látok, návykové činnosti, sebapoškodzovanie, poruchy príjmu potravy, sebapoškodzovanie) a závislosťou a ich blízki, a to konkrétne:

- deti (vo veku od 10 rokov) a dospelé osoby, ktorých psychosociálne fungovanie či životná situácia sú ohrozené z dôvodu vlastného závislostného správania / závislosti, alebo tohto typu správania niektorého z členov rodiny (osôb, ktoré sa osobne o dieťa starajú);
- rodiny, ktoré sú rizikové z dôvodu výskytu závislostného správania či závislosti u niektorého z členov.

Od vzniku organizácia kontinuálne zaznamenáva nárast v počte dlhodobej klientely, a to vo všetkých intervenčných programoch.

Tabuľka 1 Počet dlhodobej klientely v jednotlivých rokoch fungovania organizácie

Rok	Počet osôb	Medziročný nárast - počet	Medziročný nárast - %
2013	77	-	-
2014	112	35	45,45
2015	148	36	32,14
2016	172	24	16,22
2017	173	1	0,58
2018	237	64	36,99
2019	309	72	30,38

2020	420	111	35,92
2021	546	126	30,00
2022	678	132	24,18
2023	820	142	20,94
2024	1017	263	24,02

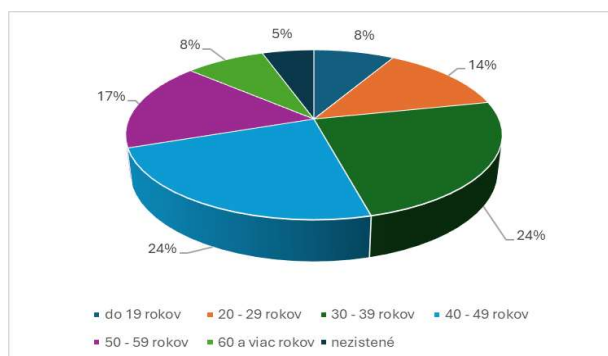
Počet klientely kontinuálne každoročne rastie, pričom za rok 2024 organizácia eviduje najvyšší nárast doposiaľ. Najvýraznejší nárast zaznamenala v skupine ľudí užívajúci iné psychoaktívne látky ako alkohol a závislosti od nich (vrátane kombinovaných závislostí), a to nárast o 47,6 %, nasledujúci cieľovou skupinou osôb s tzv. spoluzávislosťou (nárast o takmer 46 %), cieľovou skupinou osôb s behaviorálnymi závislosťami a návykovými činnosťami (nárast o takmer 25 %) a napokon ľudí rizikovo užívajúcich alkohol a závislých od alkoholu (nárast o 20,5 %). U klientely však naďalej dominuje cieľová skupina osôb nadužívajúcich alkohol a závislých od alkoholu (takmer 46 %) a osoby s tzv. spoluzávislosťou (vyše 34 %).

Graf č. 1 Štruktúra dlhodobých klientov a klientok z hľadiska typu závislostného správania v roku 2024

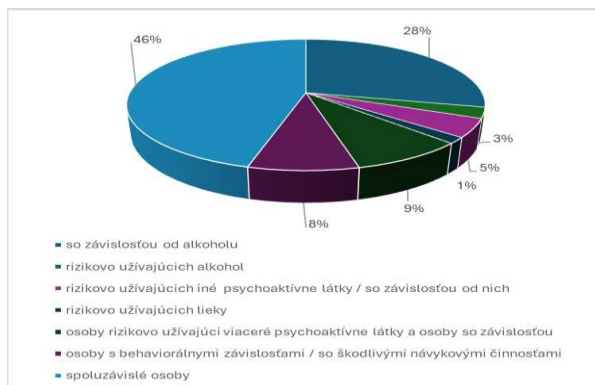
Z hľadiska rodu z celkového počtu klientely v roku 2024 mierne prevládali ženy (50,73 %), z hľadiska miesta bydliska osoby z mesta Prešov (50,64 %) a Prešovského kraja (46 %). Ide hlavne o osoby s najvyšším ukončeným stredoškolským vzdelaním (60,1 %). Prevažne sa jedná o osoby v manželskom zväzku (41,9 %) a osoby slobodné (35,6 %).

Graf č. 2 Štruktúra dlhodobých klientov a klientok z hľadiska veku v roku 2024

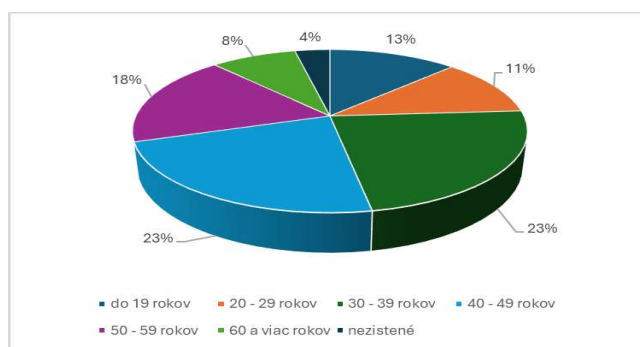

Z hľadiska veku boli v roku 2024 najpočetnejšie zastúpené skupiny osôb vo veku od 30 do 39 rokov (24,3 %) a vo veku od 40 do 49 rokov (23,7 %), čo je oproti roku 2023 mierny posun (prevládala klientela vo veku 40 – 49 rokov). U nových klientov a klientok bol rovnaký trend – najvýraznejšie bola zastúpená cieľová skupina osôb vo veku od 30 do 39 rokov (23,2 %) nasledujúc skupinou ľudí vo veku od 40 do 49 rokov (22,8 %). Z hľadiska medziročného nárastu najvýraznejší posun nastal vo vekovej kategórii osôb vo veku do 19 rokov (nárast o 50,8 %) a skupine ľudí vo veku od 30 do 39 rokov (nárast o 38,6 %).

Graf č. 3 Štruktúra novoprijatých klientov a klientok z hľadiska typu závislostného správania v roku 2024

Graf č. 4 Štruktúra novoprijatých dlhodobých klientov a klientok z hľadiska veku v roku 2024

Predchádzajúce charakteristiky sa týkajú prijímateľov služby špecializované sociálne poradenstvo. Pre poskytovanie terénnej sociálnej služby krízovej intervencie môžeme konštatovať, že v roku 2024 sme celkovo vykonali 3214 hodín intervencie pre celkovo 119 klientov – obyvateľov mesta Prešov a 36 klientov – obyvateľom mesta Bardejov (individuálnou a rodinnou formou). V Prešove bol priemerný rozsah poskytovania intervencie jednému klientovi 21 hodín (minimálna hodnota bola 4 hodiny a maximálna 67 hodín). V Bardejove bol priemerný rozsah poskytovania intervencie jednému klientovi 18 hodín (minimálna hodnota bola 4 hodiny a maximálna 45 hodín).

Organizácia aj v roku 2024 vykonávala opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v rámci Centra pre deti a rodiny Zmena. V roku 2024 viedla organizácia

celkovo 41 prípadov – rodín s výskytom závislostného správania či závislosti u dieťaťa či dospelého člena rodiny. Celkovo bolo 12 prípadov takých, kde bolo potrebné riešiť primárne závislostné správanie dieťaťa, v ostatných prípadoch bola v popredí závislostná problematika niektorého alebo oboch rodičov. Tri z detí v rámci riešených prípadov v roku 2024 nastúpili do resocializačného programu pobytovou formou (v dvoch prípadoch CDR Road Tomky, v jednom prípade CDR Poloma), jedno dieťa bolo psychiatricky hospitalizované a neskôr nastúpilo do resocializačného programu po ukončení našich intervencií z dôvodu nespôlupráce na strane rodičov. Jedno dieťa dosiahlo plnoletosť v priebehu hospitalizácie (DPL Hraň), kde bolo distribuované našou organizáciou, a preto bola hospitalizácia ukončená a klientke bolo potrebné odporúčať iný typ pomoci. U jedného z detí bolo potrebné riešiť zverenie do starostlivosti inej osobe (po predchádzajúcom zverení do starostlivosti starého otca), čo následne viedlo k stabilizácii prežívania dieťaťa a upokojeniu celkovej situácie v domácnosti. Jedno dieťa absolvovalo liečbu v DPL Hraň, ktorej výsledky môžeme hodnotiť ako pozitívne (nebola primárne diagnostikovaná závislosť).

Celkovo CDR Zmena ukončila poskytovanie intervencií 10 rodinám z dôvodu naplnenia cieľov (dosiahnutie žiaducich zmien v životnom štýle a stabilizácia rodinného fungovania) a ukončila poskytovanie pomoci pre 10 rodín z dôvodu nespôlupráce na strane klienta (napr. opakované nedodržovanie podmienok spolupráce, opakovaná prítomnosť v organizácii pod vplyvom alkoholu či iných psychoaktívnych látok, častá opakovaná absencia na dohodnutých konzultáciách a pod., v súlade s akreditovaným programom CDR Zmena). Celkovo 20 rodín pokračovalo v spolupráci s CDR Zmena aj do roku 2025. Z dospelých osôb v rámci vedených prípadov 3 absolvovali ústavnú liečbu závislostí, ostatné dospelé osoby boli sprevádzané zotavovaním ambulantnou formou (v celkovom počte 17 prípadov). V priebehu vedenia prípadov nedošlo k rozpadu žiadnej z rodín, v jednom prípade síce došlo k rozvodu, ale v rodine, kde manželia dlhodobo už žili oddelene. Dva z prípadov v roku 2024 (s presahom do roku 2025) boli primárne riešené z aspektu podozrenia z násillia páchaného voči deťom, v úzkej súčinnosti s políciou – v oboch prípadoch bola zároveň nariadená náhradná starostlivosť (v jednom prípade ústavnou formou).

3 FINANCOVANIE ČINNOSTI ORGANIZÁCIE V ROKU 2024

Financovanie činnosti organizácie bolo v roku 2024 kontinuálne a pokrylo základné výdavky spojené s poskytovaním pomoci a realizáciou preventívnych aktivít, avšak celkovo výška dotácií a príspevkov poskytovaných organizácii zo strany mesta a vyššieho územného celku dlhodobo nereflektuje spoločenský a ekonomický vývoj, vrátane inflácie, rastu priemernej mzdy či zvyšovania prevádzkových nákladov. Rovnako financovanie neumožňuje, aj napriek neustále sa navyšujúcemu počtu klientely, adresne navýšiť odborné kapacity a udržiavať ich stabilne a dlhodobo.

Činnosť organizácie bola v roku 2024 financovaná viaczdrojovo: z príspevkov a dotácií z mesta a samosprávneho kraja (v súlade so *zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov* a *zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov*), z príspevku Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny a z iných zdrojov. Celková výška príspevku na poskytovanie špecializovaného sociálneho poradenstva bola 84.888 eur a umožnila udržať požadovanú kvalitu poskytovanej služby, existujúce pracovné pozície a personálne zabezpečiť službu v meste Bardejov. Dotácia Prešovského samosprávneho kraja na opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately bola poskytnutá v rovnakej výške, ako predchádzajúce roky

(31.500 eur), čo síce nezohľadnilo narastajúce náklady, ale umožnilo pokračovať v realizácii predjednaných preventívnych programov. Navýšené bolo financovanie činnosti CDR Zmena, reflektujúc navýšenie počtu hodín odbornej intervencie aj navýšenie sumy na 1 hodinu poskytovania opatrení (v roku 2024 vo výške 74.606,36 eur). Pozitívny posun vo financovaní terénnej sociálnej služby krízovej intervencie (v roku 2024 vo výške 28.157,60 eur pre mesto Prešov) sa odrazil aj na zachovanej dostupnosti, rozsahu a kvalite poskytovanej pomoci, resp. na možnosti rozšíriť pomoc pre prijímateľov v meste Bardejov (podpora vo výške 4.347 eur).

V roku 2024 organizácia získala podporu aj formou dotácií z grantových schém, a to konkrétne: v rámci projektu *Zdraví občania – zdravé rodiny – zdravé komunity VII.* (Nadácia mesta Prešov, vo výške 500,- eur), v rámci 2. ročníka kampane na podporu rodín *Ako to zvládnuť v rodine, keď... (je jej súčasťou závislosť)* v programe Rodinná samospráva dotačnej schémy Prešovského samosprávneho kraja (vo výške 1.000,- eur) a v rámci projektu *Môžu si za to sami!/? alebo ako ne/pomáhať závislým* (realizovaný s podporou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky v rámci dotačného programu na presadzovanie, podporu a ochranu ľudských práv a slobôd a na predchádzanie všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie, vo výške 19.640,- eur). V roku 2024 tiež organizácia čerpala prostriedky z projektu *Únik zo (spolu)závislosti*, ktorý v danom roku končil (podporený Nórsnym finančným mechanizmom a štátnym rozpočtom SR).

V rámci tejto podpory bolo možné zrealizovať *Dni otvorených dverí* v prevádzke v Prešove (20.11.2024) aj v Bardejove, dve neformálne stretnutia odborníkov v kontexte celostného manažmentu pomoci závislým a ich blízkym (21.10.2024 v Prešove a v Bardejove 2.12.2024), realizovať tréning sebaobrany pre deti a mladých ľudí (30.11.2024), realizovať 1 tréning pre odborníčky a odborníkov v rámci intervenčných zručností v kontexte závislostnej problematiky (s názvom „*Tak kto je tu diskriminovaný!/? Závislá osoba či jej okolie...*“), realizovať vzdelávanie pre odborníkov Odborná intervencia v kontexte závislostnej problematiky (pre celkovo 9 odborníkov, 20.3.2024), spracovať 3 podcasty (na témy Rodina so závislým alebo... koho je to vina?, Keď chceš pomoc nestačí... a Môžu si za to sami?! alebo ako ne/diskriminovať ľudí so závislostným správaním), pripraviť 3 videodokumenty (Ako to zvládnuť v rodine, kde je závislé dieťa, Ako to zvládnuť v rodine, kde je závislý senior, Stigmatizácia závislých a jej dôsledky), vydať 80 kusov interného časopisu organizácie Echo Trojlistka, spracovať a distribuovať viac ako 3410 kusov informačných materiálov a 100 kusov diagnostických kariet pre odborníčky a odborníkov pomáhajúcich profesií.

Financovanie v roku 2024 zabezpečilo kontinuitu v poskytovaní odborných preventívnych a intervenčných programov, ale zásadnejšie inovácie programov, výraznejšie investície do materiálo-technického vybavenia organizácie a stabilizácie odborného personálu neumožnilo a rovnako neumožnilo plné pokrytie potrieb a trendov v regióne a v meste. V Tabuľke 2 sú uvedené príjmy a výdavky v rámci hospodárenia organizácie za aktuálny aj predchádzajúce roky.

V roku 2024 organizácia nerealizovala vývojovú a výskumnú činnosť. V danom roku nevlastnila vlastné akcie a nemala ani obchodné podiely v iných subjektoch.

Tabuľka 2 Prehľad príjmov a výdavkov v jednotlivých rokoch fungovania organizácie

Rok	Dotácie	Príspevky a dary	Celkové výnosy	Mzdové náklady	Celkové náklady	Rozdiel výnosov a nákladov
2020	169.163	775	175.603	127.741	175.603	0
2021	140.951	54.865	196.808	154.742	196.808	0
2022	193.280	28.128	221.834	178.354	221.834	0
2023	169.619	121.544	295.491	226.889	295.491	0
2024	156.677	78.940	249.279	200.858	249.279	0

Ekonomicky oprávnené náklady na poskytovanie sociálnej služby pre jedného klienta v roku 2024 boli 83,47 eur na 1 osobu na rok v rámci špecializovaného sociálneho poradenstva, priemerné mesačné ekonomicky oprávnené náklady na 1 klienta v roku 2024 boli 204,27 eur v rámci terénnej sociálnej služby krízovej intervencie.

3.1 Ročná účtovná zvierka

Nezisková organizácia účtuje v sústave podvojného účtovníctva a vedie vo svojom účtovníctve oddelene výnosy a náklady spojené s hlavnou činnosťou s rozúčtovaním na projekty a výnosy a náklady spojené so zdaniteľnou činnosťou. Podľa ročnej účtovnej zvierky organizácie za rok 2024 (viď aj Tabuľka 2):

- náklady spolu (2024) v rámci zúčtovaných položiek: 249.279,40 eur,
- výnosy spolu (2024) v rámci zúčtovaných položiek: 249.279,40 eur,
- výsledok hospodárenia za rok 2024: 0.

4 PREDPOKLADANÝ BUDÚCI VÝVOJ ČINNOSTI ORGANIZÁCIE

Aj v ďalšom období je pre našu organizáciu dôležité pokračovať v tom, čo robíme – teda naplňovať naše poslanie, víziu a ciele. Naším hlavným cieľom je udržať si dobré meno a silnú pozíciu medzi službami, ktoré sa na Slovensku venujú cieľovej skupine ľudí so závislosťným správaním a závislosťami. Chceme to dosiahnuť najmä zlepšovaním kvality pomoci, ktorú poskytujeme.

Naša organizácia patrí medzi tie, ktoré prinášajú nové prístupy v prevencii i v pomoci klientele – ľuďom so závislosťným správaním či závislosťou, ale aj ich blízkym – a to ako pred liečbou, tak aj po nej. Odbornosť a inovatívny prístup potvrdzujú aj naše výsledky – rastúci záujem o naše preventívne a vzdelávacie aktivity, rastúci počet klientov, kvalitné partnerstvá a celkový prínos pre prax v oblasti práce v predmetnej problematike. V tomto ohľade vnímame potreby neustáleho „párovania“ potrieb komunity a dostupných foriem pomoci, čo pre nás znamená výzvu ku kreovaniu takých inovácií a aktualizácií ponúkaných foriem práce, ktoré by jednak zvyšovali kvalitu našej odbornej činnosti, ale zároveň vytvárali priestor pre inšpiráciu slovenskej „adiktologickej“ praxe.

Keďže počet klientov stále rastie, potrebujeme udržať stabilný odborný tím (vrátane zabezpečenia služieb v meste Bardejov), hlavne prostredníctvom personálnych opatrení, ako prerozdelenie kompetencií, podpora tímovej spolupráce, zlepšenie finančného ohodnotenia

a motivácie, podporou profesijného rozvoja a podporou duševnej pohody odborného tímu. Ak sa nám podarí získať dostatočnú finančnú podporu, chceme by sme tím tiež posilniť spoluprácou s ďalšími odborníkmi a odborníkmi v regióne (najmä z pomáhajúcich subjektov) v snahe poskytovať vysoko kvalitné a adresné intervencie.

Zároveň je pre nás kľúčové udržať si dobré vzťahy s našimi partnermi. Aj preto bude v nasledujúcom období veľmi dôležité vytvárať príležitosti na ďalší rozvoj a posilňovanie spolupráce s nimi, a to aj prostredníctvom ponuky adresných a na potreby praxe orientovaných odborných stretnutí, vzdelávacích podujatí, ale aj priamo, počas vedenia našich prípadov. Aj v roku 2025 považujeme za dôležité posilňovať povedomie o našich službách v meste Bardejov – a to najmä medzi strednými školami, vo vzťahu k zdravotníckym zariadeniam a poskytovateľom sociálnych služieb – a v meste a okolí intenzívnejšie budovať sieť spolupracujúcich subjektov. V rámci odborných podujatí, ktoré organizácia plánuje realizovať, bude kľúčové precízne vychádzať z reálnych potrieb komunity. Obsahová náplň a personálne zabezpečenie týchto podujatí by mali byť koncipované tak, aby prinášali do mesta a regiónu nové pohľady, prispievali k destigmatizácii cieľovej skupiny a zároveň prezentovali adiktologickú prax v širších súvislostiach – vrátane konkrétnych nástrojov, prístupov a aktuálnych trendov v odbore.

Stále vnímame ako zásadné požiadavky na štandardy kvality sociálnych služieb podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a účinnosť zákona č. 345/2022 Z. z. o inšpekcii v sociálnych veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Preto sa aj v roku 2025 bude organizácia zameriavať na sledovanie a prípadné úpravy svojich vnútorných procesov tak, aby lepšie zodpovedali aktuálnym potrebám praxe a možnostiam organizácie.

Vzhľadom na dlhodobu absentujúcu výskumnú činnosť v rámci organizácie vnímame ako dôležité rozvíjať aktivity aj v tejto oblasti. Už v predchádzajúcich rokoch sme identifikovali potrebu systematického zmapovania odborných adiktologických intervencií zameraných na rodiny a blízke osoby ľudí so závislým správaním na Slovensku. Táto potreba naďalej zostáva aktuálna. Zároveň evidujeme zvýšený dopyt po hlbšom poznaní potrieb mladých ľudí v oblasti prevencie a intervencie pri rizikovitom a závislostnom správaní. V roku 2025 preto plánujeme aktívne vyhľadávať odborné kapacity aj finančné zdroje s cieľom realizovať výskumné aktivity zamerané práve na túto cieľovú skupinu.

Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch, aj v nadchádzajúcom období je potrebné posilniť aktivity v oblasti publikovania a diseminácie poznania. Dôležitou súčasťou týchto snáh by mali byť aj mediálne výstupy, ktoré môžu významne prispieť k odbúraniu stigmy spojenej s témou závislosti a zároveň zvýšiť informovanosť verejnosti. V tomto ohľade je výzvou intenzívnejšie a promptnejšie reagovať na reálne dianie v spoločnosti a v kontexte našej expertízy výraznejšie komunikovať vlastný odborný postoj v rôznych médiách, vrátane sociálnych sietí. Aj keď sa organizácia v minulosti usilovala o spoluprácu s odborníkmi na public relations, tento zámer sa zatiaľ nepodarilo naplniť. Vzhľadom na rastúcu potrebu efektívnej komunikácie bude v blízkej budúcnosti ešte naliehavejšie túto oblasť systematicky rozvíjať. V tomto ohľade bude potrebné v nasledujúcich rokoch zaistiť zdroje na vytvorenie pozície orientovanej úzko na túto oblasť činnosti organizácie. S tým súvisí aj potreba redizajnu webovej stránky organizácie – s cieľom, aby lepšie zodpovedala súčasným trendom, bola prehľadnejšia, používateľsky prístupnejšia a obsahovo bohatšia. Hoci v tomto ohľade sme naštartovali proces, konečná verzia nebola do konca roka 2024 hotová.

5 ZHODNOTENIE PRÍNOSOV ODBORNEJ ČINNOSTI V ROKU 2024

Zásadným prínosom odborných aktivít organizácie pre mesto a región je zabezpečovanie v slovenských podmienkach unikátnej ambulantnej a terénnej pomoci a podpory pre osoby so závislostným správaním a závislosťou a pre ich blízkyh. Významnú súčasť odbornej činnosti tvoria aktivity zamerané na zvyšovanie informovanosti, zdravotnej gramotnosti a na destigmatizáciu závislostných porúh duševného zdravia, nielen formou preventívnych a osvetových aktivít, ale aj formou vzdelávania a prezentácie výsledkov práce a poznania na verejných fórach. Za rok 2024 organizácia dokázala:

- zaistiť kontinuitu a navýšiť dostupnosť poskytovaných služieb pomoci a prostriedkov na ich dostupnosť, kvalitu, inováciu a rozšírenie;
- zaistiť kontinuitu a navýšiť dostupnosť v realizovaných preventívnych, osvetových a vzdelávacích podujatí pre laickú i odbornú verejnosť;
- zaistiť prostriedky a kapacity na inováciu programov a podporu efektivity a kvality poskytovanej pomoci prostredníctvom doplnkového financovania z dotačných a grantových schém;
- udržať a rozvíjať činnosť prevádzky v Bardejove;
- doplniť portfólio informačných materiálov a zaistiť prostriedky na ich distribúciu v rámci laickej i odbornej verejnosti (v printovej podobe, v podobe podcastov i v podobe videodokumentov);
- zaistiť kontinuitu a rozvoj programu sérií workshopov *Rodičom som navždy...*, ktorý je určený pre rodičov z rodín s výskytom závislostného správania a závislostí a smeruje špecificky k rozvoju rodičovských kompetencií v predmetnej problematike;
- podporovať odborné vzdelávanie odborného tímu (formou individuálnej a skupinovej supervízie, účasti na odborných podujatiach, formou aktívnych vystúpení na rôznych odborných aktivitách, formou sebavzdelávania a publikačnej činnosti aj v rámci časopisu Echo Trojlistka a formou absolvovania vzdelávacích aktivít orientovaných na rozvoj poradenských kompetencií);
- zaistiť kontinuitu a rozšíriť spoluprácu s ďalšími relevantnými subjektmi, formou aktívnej podpory i formou reálnej spolupráce pri vedení prípadov: najmä spolupráca s Mestským úradom v Prešove a s Mestským úradom v Bardejove; s Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny a s úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny v prešovskom a košickom regióne, obzvlášť s oddeleniami sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately; s Úradom PSK; so súkromnou ambulanciou Mediadict, s. r. o. v Košiciach; so súkromnou ambulanciou detskej psychiatrie Safe Place Clinic, s. r. o. v Prešove; s OLÚP, n. o. Predná Hora; s CPLDZ Košice; so súkromnou ambulanciou detskej psychiatrie Mind Harmony, s. r. o. v Prešove; s FNŠP J. A. Reimana v Prešove - oddelenie detskej psychiatrie a psychiatrické oddelenie; s OZ Prima z Bratislavy; s OZ Esfem Prešov; OZ MyMamy Prešov; s adiktologickou ambulanciou Remedis, s.r.o. v Brne; s krajským riaditeľstvom Kriminálnej polície v Prešove;
- jedným z dôležitých princípov odbornej činnosti organizácie je práve snaha o podporu funkčnosti rodinných systémov a snaha o redukciiu rizika rozpadu rodín. Aj vzhľadom na uvedené považujeme za dôležité, že za rok 2024 eviduje organizácia len 1 rozvod;

- štatistické údaje o prijímateľoch sociálnych služieb za rok 2024 sú v Prílohe 1.

Príloha 1 Prehľad klientely organizácie za rok 2024 (k 31. decembru 2024)

Celkový počet klientov a klientok		1017	
osoby rizikovo užívajúce alkohol / so závislosťou od alkoholu		464	45,6%
osoby so škodlivými návykovými činnosťami / s behaviorálnymi závislosťami		99	9,7%
blízki a príbuzní ľudí so závislosťným správaním / závislosťou		351	34,5%
osoby rizikovo užívajúce iné psychoaktívne látky / so závislosťou od nich		85	8,4%
osoby rizikovo užívajúce viaceré psychoaktívne látky / so závislosťou od nich		18	1,8%
Rod	muž	501	49,3%
	žena	516	50,7%
Miesto bydliska	Prešov	515	50,6%
	Prešovský kraj	468	46%
	Košice	6	0,6%
	Košický kraj	2	0,2%
	Nitriansky kraj	1	0,1%
	Žilinský kraj	1	0,1%
	Bratislava	1	0,1%
	Trnava	1	0,1%
	nezistené	22	2,2%
Vzdelanie	základné	80	7,9%
	stredoškolské	611	60,1%
	vysokoškolské	212	20,8%
	nezistené	114	11,2%
Rodinný stav	vydaté / ženatí	427	42%
	rozvedení / rozvedené	155	15,3%
	slobodní / slobodné	362	35,6%
	vdovy / vdovci	33	3,2%
	Nezistené	40	3,9%
Vek	do 19 rokov	84	8,3%
	20 - 29 rokov	136	13,4%
	30 - 39 rokov	247	24,3%
	40 - 49 rokov	241	23,7%
	50 - 59 rokov	172	16,9%
	60 a viac rokov	83	8,2%
	nezistené	54	5,2 %